

ACTIVITEITENVERSLAG 2013

Centrum Duurzaam Groen vzw

Inhoud

Doel van de vereniging	4
Missie en Visie	4
Statutaire doelstellingen	4
Prioritaire strategische acties	4
Algemene informatie	5
Oprichting	5
Gegevens	5
Leden	5
Algemene vergadering	5
Raad van Bestuur	5
Vertegenwoordiging	5
Personeel	6
Vorming	7
Doelgroep	7
Stuurgroep vorming	7
Opleidingen Centrum Duurzaam Groen	8
Opleidingen in samenwerking met Inverde	10
Opleidingen in samenwerking met PCPLT en Syntra West	10
Langlopende opleidingen	11
Studiedagen en colloquia	11
Totaaloverzicht vorming	13
Gebruik faciliteiten	13
Platform Openbaar Groen	14
Vertegenwoordiging	14
Overleg en advisering	14
Beurzen en infomomenten	14
Projecten en onderzoek	15
Vergisting van maaisel	15
Duurzame bedrijventerreinen, natuur- en milieuvriendelijk	15
De watergracht, minder wateroverlast en meer natuur	16
Paardenkracht in het boslandschap	17
Landschapsplan Genk Zuid	18
De Bestuivers	20
AMBER tuinencampagne	21
Toontuin	21
AMBER kenniscentrum	21
Samenwerking	21
Financiële kerncijfers	22
Balans en resultatenrekening	22
Toelichting	22
Conclusie	23

Doel van de vereniging

Missie

Centrum Duurzaam Groen streeft naar een duurzame groene leefomgeving: thuis, op het werk en in de open ruimte. Daarvoor verzamelt en ontwikkelt Centrum Duurzaam Groen kennis, zet ze voorbeeldprojecten op en geeft Centrum Duurzaam Groen vorming en advies. Kansen grijpen om innovatief om te gaan met duurzaamheid en kwaliteit in natuur zijn hierbij essentieel. In al deze activiteiten streeft Centrum Duurzaam Groen naar verhoging van natuurwaarde en biodiversiteit.

Visie

Centrum Duurzaam Groen centraliseert en innoveert de bestaande kennis over duurzaam groen, zowel in de open ruimte als in de particuliere sfeer. Deze kennis wordt toegankelijk gemaakt voor het publiek en specialisten door vorming en advies. Concrete realisaties of proeven ziet men in diverse voorbeeldprojecten.

Om deze rol te kunnen spelen werkt Centrum Duurzaam Groen, als stabiele en betrouwbare partner, maximaal samen met haar stakeholders, partners, lokale overheden en alle andere belanghebbenden. In het realiseren van deze doelstellingen handelt Centrum Duurzaam Groen steeds met respect voor haar medewerkers en zorgt ze voor kansen in de sociale economie.

Statutaire doelstellingen

Artikel 4 van de statuten formuleert de doelstellingen van de vereniging als volgt :

“De vereniging wil actief zijn binnen de sectoren van natuurbeheer, bosbeheer, landschapsbeheer en groenbeheer en heeft binnen deze sectoren volgende doelstellingen :

- Organiseren van contractonderwijs, onderzoek en dienstverlening
- Bevorderen van de sociale economie
- Verhogen van de biodiversiteit
- Ontwikkelen van duurzaamheid
- Duurzaam afvalbeheer
- Bevorderen van kwaliteitsvol handelen
- Sensibiliseren
- Vergroten van het draagvlak.”

Prioritaire strategische opties

In zijn vergadering van 6 juni 2012 legde de raad van bestuur volgende prioritaire strategische opties voor de eerstkomende jaren vast :

- Organiseren van vorming en kennisoverdracht gericht op de noden en behoeften in de sector
- Ondersteunen gemeenten en partners in hun traject naar een afvalarme en natuurvriendelijke open ruimte
- Ondersteunen bedrijven en terreinbeheerders in hun traject naar een landschappelijke integratie en natuurvriendelijk beheer van de bedrijventerreinen
- Sensibiliseren van particulieren voor afvalarme- en natuurvriendelijke tuinen
- Voeren van een gerichte communicatie naar klant en stakeholder.

Algemene informatie

Oprichting

De vereniging werd opgericht op 18 juni 2009 met als stichtende leden de Provinciale Hogeschool Limburg, Groenwerk vzw, Limburg.net en de Provincie Limburg.

De oprichtingsakte werd neergelegd ter griffie van de rechtbank van koophandel te Tongeren op 22 juni 2009, bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad op 30 juni 2009.

Gegevens

- Maatschappelijke zetel : Troisdorflaan 19 te 3600 Genk
- Ondernemingsnummer : BE 0812.690.546

Leden

De vereniging bestaat eind 2013 uit volgende werkende leden :

- Hogeschool PXL, Hasselt
- Groenwerk vzw, Lummen
- Provincie Limburg, Hasselt
- Limburg.net, Hasselt.

Algemene vergadering

De algemene vergadering is samengesteld uit twee vaste vertegenwoordigers per lid. Eind 2013 zijn dat :

- Hogeschool PXL
  - Marleen Schepers
  - Paul Martens
- Groenwerk vzw
  - Filip Vanlommel
  - Johnny Volders
- Limburg.net
  - Maarten De Ceulaer
  - Dirk De Vis
- Provincie Limburg
  - Ludwig Vandenhove
  - Johan Van den Broek

De algemene vergadering kwam in 2013 samen op 20 juni en 19 december.

Raad van Bestuur

De raad van bestuur is op 31 december 2013 als volgt samengesteld :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Marleen Schepers, ondervoorzitter
- Dirk De Vis, bestuurder.

De raad van bestuur vergaderde in 2013 op 20 juni en 19 december.

Vertegenwoordiging

Volgende personen zijn gemachtigd de vereniging te vertegenwoordigen :

- Filip Vanlommel, voorzitter
- Luc Crommen, directeur.

Personeel

Eind 2013 bestaat het team van Centrum Duurzaam Groen uit 4 personeelsleden, waarvan 3 effectief in dienst van de vereniging.

Met ingang van 1 augustus 2013 werd Marie-Christine Huygen in dienst genomen als coördinator vorming. Zij werkt deeltijds, meer bepaald 20 uur per week.

De samenwerking met Johan Coenjaerts, coördinator, werd beëindigd op 14 oktober 2013.

Op 16 oktober 2013 werd Jelle Van den Berghe voltijds in dienst genomen als coördinator projecten.

Vorming

Centrum Duurzaam Groen organiseert vorming omtrent de duurzame inrichting en het beheer van natuur, bos, landschap en openbaar groen.

Eenieder die verantwoordelijke of medewerker is bij een gemeentelijke dienst of ander openbaar bestuur, een vereniging, bedrijf of organisatie kan hiervoor bij Centrum Duurzaam Groen terecht.

Centrum Duurzaam Groen ontwikkelt en organiseert eigen vorming maar werkt eveneens samen met haar externe partners Inverde, VVOG (Vlaamse Vereniging voor Openbaar Groen), PCLT (Praktijk Centrum voor Land- en Tuinbouw) en PLOT (Provincie Limburg Opleiding en Training).

Centrum Duurzaam Groen biedt open opleidingen en opleidingen op vraag aan, en ontwikkelt specifieke vorming op maat van de klant.

Korte en langlopende opleidingen, maar ook info- en studiedagen maken deel uit van het aanbod van Centrum Duurzaam Groen.

Vanaf 2013 organiseert Centrum Duurzaam Groen eveneens vorming over de milieuwetgeving, met specifiek aandacht voor de gemeentelijke problematiek.

Doelgroep

Centrum Duurzaam Groen richt zich in eerste instantie tot al de professionele actoren en specialisten uit het veld met specifieke aandacht voor de gemeenten en hun partners, de sociale economie bedrijven, de erkende bosexploitanten en de Limburgse Bosgroepen.

De vorming omtrent de milieuwetgeving is gericht op de medewerkers van de gemeentelijke milieu- en andere diensten en de toezichthouders van de lokale politie.

In samenwerking met zijn partners biedt Centrum Duurzaam Groen in mindere mate ook vorming aan die toegankelijk is voor het bredere publiek.

Stuurgroep Vorming

Begin 2010 richtte Centrum Duurzaam Groen de stuurgroep vorming op waarin diverse stakeholders en actoren uit de sector vertegenwoordigd zijn.

De stuurgroep heeft tot doel :

- Evalueren en bijsturen vormingsaanbod
- Detecteren van noden en behoeften omtrent vorming
- Voorstellen voor nieuwe vormingsinitiatieven
- Voorstellen voor opzetten van samenwerking tussen partners.

De stuurgroep vorming kwam in 2013 samen op 24 april

Opleidingen Centrum Duurzaam Groen

In 2013 organiseerde Centrum Duurzaam Groen diverse eigen opleidingen voor haar doelgroepen.

Werking en onderhoud materieel en machines

Het betreft korte praktische opleidingen, in open aanbod of op vraag, van 1 of 2 dagdelen omtrent de werking en het onderhoud van materieel en machines die ingezet worden bij groen- en natuurbeheer.

Volgende opleidingen werden gegeven :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud materiaal en machines	CDG	4	10
Totaal		4	10

In 2013 namen 10 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Opleidingen op vraag/maat

Op vraag van de klant biedt Centrum Duurzaam Groen specifieke opleidingen, aangepast aan de noden en behoeften van de doelgroep, aan.

In de loop van het jaar werden volgende opleidingen georganiseerd :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud materiaal en machines	Divers	10	31
Gebruik kettingzaag voor de brandweer	Bilzen	2	4
Totaal		12	35

In 2013 namen 35 personen deel aan deze opleidingen over 12 dagdelen

Erkenningsregeling bosexploïtatie

Bedrijven en organisaties die werken uitvoeren in de openbare bossen, hebben een erkenning nodig. Een van de voorwaarden om die te verkrijgen en te behouden is het regelmatig volgen van opleiding en bijscholing door hun medewerkers.

Centrum Duurzaam Groen biedt aan de doelgroep diverse erkende opleidingen aan.

In volgende tabel vindt u een overzicht van de in 2013 georganiseerde opleidingen.

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud materiaal en machines	CDG	6	14
Boomslepen met het trekpaard	Lummen	2	10
Werken met oude werktuigen met het trekpaard	Lummen	4	20
EHBO in het buitengebied	CDG	2	14
Totaal		14	58

In 2013 namen 58 personen deel aan deze opleidingen over 14 dagdelen

Opleidingen Bosgroepen

Specifiek voor de leden van de Limburgse Bosgroepen organiseerde Centrum Duurzaam Groen in 2013 volgende opleidingen :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werking en onderhoud kettingzaag en bosmaaier	CDG	1	7
Totaal		1	7

In 2013 namen 7 personen deel aan deze opleidingen over 1 dagdeel

Diverse opleidingen

In de loop van het jaar organiseerde Centrum Duurzaam Groen een aantal opleidingen met diverse onderwerpen, meer bepaald :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
GIS begrijpen en gebruiken	CDG	4	5
Boomslepen met het trekpaard	Lummen	4	38
Natuurlijk tuinieren	Kiewit	2	10
Demo-dag alternatieve onkruidbestrijding	CDG	2	52
Opleiding AMBER-gids	Kiewit	6	24
Totaal		18	129

In 2013 namen 129 personen deel aan deze opleidingen over 18 dagdelen

Milieuopleidingen

Volgende opleidingen omtrent actuele milieuthema's werden georganiseerd :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Geluidshinder bij muzikale festiviteiten	CDG	1	26
Bodemsanering en de regeling cofinanciering	CDG	1	10
Totaal		2	36

In 2013 namen 36 personen deel aan deze opleidingen over 2 dagdelen

Opleidingen in samenwerking met Inverde

Centrum Duurzaam Groen en Inverde organiseerden in onderlinge samenwerking diverse opleidingen tijdens het jaar 2013.

Het betreft kortlopende en praktijkgerichte opleidingen.

Open opleidingen

In de loop van 2013 organiseerde Inverde diverse open opleidingen bij Centrum Duurzaam Groen te Genk.

Deze opleidingen zijn voor eenieder toegankelijk.

Volgende opleidingen vonden plaats :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werken met de kettingzaag	CDG	18	56
Kabel ondersteunende vellingen	CDG	2	10
Hout onder spanning	CDG	2	7
Werken met de zeis	CDG	4	16
Totaal		26	89

In 2013 namen 89 personen deel aan deze opleidingen over 26 dagdelen

Vorming op aanvraag

Op aanvraag kunnen de actoren uit de sector bij Centrum Duurzaam Groen terecht voor de organisatie van diverse specifieke opleidingen aangeboden door Inverde.

De opleidingen vinden plaats bij de opdrachtgever of bij Centrum Duurzaam Groen te Genk.

Volgende opleiding werd georganiseerd :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Werken met de kettingzaag	CDG	4	12
Totaal		4	12

In 2013 namen 12 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Opleidingen in samenwerking met PCLT en Syntra West

In de loop van het jaar organiseerden PCLT en Syntra West in samenwerking met Centrum Duurzaam Groen een aantal opleidingen bij Centrum Duurzaam Groen.

Opleidingen PCLT

Volgende opleidingen werden georganiseerd :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Aanleg verhardingen	VDAB	6	24
Onderhoud machines en materiaal	CDG	6	21
Totaal		12	45

In 2013 namen 45 personen deel aan deze opleidingen over 12 dagdelen

Opleidingen Syntra West

Volgende opleidingen werden georganiseerd :

Opleiding	Locatie	Aantal dagdelen	Aantal deelnemers
Onderhoud machines en materiaal	CDG	4	20
Totaal		4	20

In 2013 namen 20 personen deel aan deze opleidingen over 4 dagdelen

Langlopende opleidingen

Postgraduaat Bosbeheer

Met ingang van 4 oktober 2013 organiseerde Hogeschool PXL voor de derde maal het Postgraduaat Bosbeheer bij Centrum Duurzaam Groen te Genk. Deze opleiding loopt tot juni 2014.

Er namen 11 personen deel aan deze opleiding.

In 2013 namen 11 personen deel aan deze opleiding over 16 dagdelen

Studiedagen en colloquia

In 2013 organiseerde Centrum Duurzaam Groen in samenwerking met haar partners een aantal studiedagen, colloquia of infosessies plaats omtrent uiteenlopende onderwerpen.

Studiedag "Vorming voor ruimtelijke planners"

Op 31 januari 2013 organiseerden Centrum Duurzaam Groen, Natuurpunt Educatie, provincie Limburg en de VMM (Vlaamse Milieu Maatschappij) een studiedag over de integratie van duurzaam en natuurvriendelijk groen bij de ruimtelijke planning.

De studiedag bestond uit 2 delen : een plenaire sessie in de voormiddag en een aantal concrete workshops in de namiddag.

Dit initiatief werd bijgewoond door 52 deelnemers, voor een belangrijk deel afkomstig van gemeenten en lokale besturen.

De studiedag werd bijgewoond door 52 deelnemers over 2 dagdelen

Studiedag "Natuur en de openbare ruimte"

Centrum Duurzaam Groen en provincie Limburg organiseerden in samenwerking met ANB op 26 maart 2013 een studiedag over natuur in de openbare ruimte.

De studiedag, in het kader van het Platform Openbaar Groen, kon rekenen op 32 deelnemers, afkomstig van de Limburgse gemeenten.

De studiedag werd bijgewoond door 32 deelnemers over 2 dagdelen

Studiedag “Schapenbegrazing in de openbare ruimte”

Centrum Duurzaam Groen en provincie Limburg organiseerden op 18 juni 2013 een studiedag over de inzet van schapen bij het beheer van de openbare ruimte.

De studiedag, in het kader van het Platform Openbaar Groen, kon rekenen op de aanwezigheid van 40 deelnemers afkomstig van diverse organisaties.

De studiedag werd bijgewoond door 40 deelnemers over 2 dagdelen

Symposium “Duurzame bedrijventerreinen”

Centrum Duurzaam Groen en De Winning organiseerden op 26 september 2013 een interactief symposium over de inrichting van duurzame bedrijventerreinen.

Dit initiatief was specifiek gericht op de sociale economie bedrijven.

Het symposium werd bijgewoond door 7 deelnemers over 1 dagdeel

Totaaloverzicht vorming

In de volgende tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van al de georganiseerde vorming tijdens de jaren 2011 tot 2013.

Type vorming	Aantal dagdelen			Aantal deelnemers		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Technische opleidingen CDG	6	16	4	44	66	10
Opleidingen op vraag/maat CDG	17	9	12	86	47	35
Opleidingen erkenningsregeling	2	16	14	12	70	58
Module groenmedewerker	/	10	/	/	40	/
Opleidingen voor Bosgroepen	/	2	1	/	13	7
Diverse open opleidingen	/	4	18	/	7	129
Milieuopleidingen	/	/	2	/	/	36
Open opleidingen Inverde	22	28	26	66	81	89
Opleidingen op vraag i.s.m. Inverde	50	15	4	131	38	12
Opleidingen i.s.m. VVOG	12	6	/	41	24	/
Opleidingen i.s.m. PCLT	/	/	12	/	/	45
Opleidingen i.s.m. Syntra West	/	/	4	/	/	20
Langlopende opleidingen	54	36	16	37	28	11
Studiedagen en symposia	9	8	7	162	176	131
Totaal	172	150	120	579	590	583

In 2013 namen in totaliteit 583 personen deel aan de door Centrum Duurzaam Groen en/of zijn partners georganiseerde vormingsinitiatieven en dit gedurende 120 dagdelen

Gebruik faciliteiten

Diverse organisaties, partners en andere, maakten in 2013 gebruik van de faciliteiten van Centrum Duurzaam Groen voor de organisatie van vorming, symposia, infosessies, ... voor de eigen medewerkers of voor externen.

In 2013 werden de faciliteiten gedurende 26 dagdelen ter beschikking gesteld. Er namen 294 personen deel aan deze initiatieven

Platform Openbaar Groen

In samenwerking tussen de provincie Limburg en Centrum Duurzaam Groen werd het Platform Openbaar Groen opgericht.

Dit platform biedt de gemeentelijke verantwoordelijken de mogelijkheid om kennis en ervaringen omtrent openbaar groen met collega's uit te wisselen.

Tevens worden de noden en behoeften omtrent het werkterrein bepaald en worden hiervoor oplossingen aangeboden.

In de loop van 2013 organiseerde het platform volgende activiteiten :

- Studiedag over natuur in de openbare ruimte op 26 maart 2013
- Studiedag over schapenbegrazing in de openbare ruimte op 18 juni 2013 .

Het platform richt zich in eerste instantie tot de gemeentelijke groenambtenaar. Gezien bij de uitvoering van het groenbeheer zowel de milieuambtenaar als de verantwoordelijke van de technische dienst betrokken zijn, worden zij mede uitgenodigd deel te nemen aan de activiteiten van het platform.

In 2013 namen 72 gemeentelijke medewerkers deel aan de twee activiteiten van het platform
---

Vertegenwoordiging

Overleg en advisering

In de loop van 2013 was Centrum Duurzaam Groen aanwezig in diverse werkgroepen en overlegfora en werkte hierin actief mee.

In dit kader vermelden we o.m. :

- Klankbordgroep Limburg Klimaatneutraal
- Klankbordgroep biomassa Limburg
- Stuurgroep PWO project "Co-vergisting van maaisel"
- Stuurgroep PWO project "Duurzaam en kosten efficiënt plantsoenbeheer"
- Klankbordgroep Graskracht
- Stuurgroep Amber

Beurzen en info momenten

Met haar mobiele infostand nam Centrum Duurzaam Groen deel aan enkele beurzen en organisaties voor professionelen en/of het bredere publiek, o.m. :

- Likona actiedag
- Tuinbeurs te Hasselt (i.s.m. provincie Limburg)
- Plantendag te Bokrijk
- Land- en tuinbouwdag in Alden Biesen.

Projecten en onderzoek

Samen met zijn partners en stakeholders werkt Centrum Duurzaam Groen aan het opzetten van projecten en praktijkgericht onderzoek, die bijdragen aan de ontwikkeling en de innovatie in de sectoren natuur, landschap en openbaar groen.

Centrum Duurzaam Groen staat onder meer in voor het samenbrengen van de opgedane kennis en expertise en stelt deze via vorming en andere initiatieven ter beschikking van alle organisaties en betrokkenen in de sector.

Vergisting van maaisel

Eind 2009 startte Hogeschool PXL een intern PWO onderzoeksproject omtrent de concrete mogelijkheden voor de vergisting van maaisel afkomstig van Limburgse natuurgebieden en bermen, samen met dierlijke mest.

Dit onderzoeksproject maakte deel uit van een breder initiatief op Vlaams niveau, het EFRO project "Graskracht".

Graskracht onderzocht de mogelijkheden voor de vergisting van natuur- en bermmaaisel en het toekomstig potentieel aan hernieuwbare energie in Vlaanderen, en draagt also bij aan het reduceren van de CO2 reductie.

Een aantal onderdelen werden in de praktijk uitgetest zoals het inkuilen van maaisel en de co vergisting van het maaisel.

Hogeschool PXL werkte hoofdzakelijk aan de inventarisatie van het maaisel, meer specifiek:

- Kwantitatieve bepaling van de hoeveelheid maaisel dat jaarlijks vrijkomt
- Typologie van het maaisel op vlak van samenstelling en biogas potentieel.

Op 26 maart 2013 vond de afsluitende stuurgroep vergadering van het PWO project plaats en werd het eindrapport voorgesteld.

Het eindrapport van Graskracht werd gepubliceerd in mei 2013.

Centrum Duurzaam Groen werkte mee aan de inventarisatie van het bermmaaisel en was vertegenwoordigd in de stuurgroep van het PWO project en de klankbordgroep van Graskracht

Duurzame bedrijventerreinen, natuur- en klimaatvriendelijk

In het najaar van 2011 startte De Winning samen met Centrum Duurzaam Groen en hun partners Natuurpunt, Hogeschool PXL en vzw VOSEC een project op voor de duurzame en natuurvriendelijke inrichting van de omgeving van de bedrijfsgebouwen te Genk.

Het aanleggen van duurzame en klimaatvriendelijke natuurtuinen rond de bedrijfsgebouwen bevordert de instandhouding van de streekgebonden waardevolle flora en fauna en vergroot hun leefgebied. Bovendien kunnen de bedrijventerreinen dienst doen als verbinding tussen de omliggende biotopen en natuurgebieden.

De keuze voor het juiste groen bevordert de CO2 captatie en draagt bij tot het realiseren van de CO2 neutraliteit.

Het gebruik van aangepaste en natuurlijke materialen verhoogt het duurzaam karakter van het geheel.

Het project omvatte volgende onderdelen :

- Inventarisatie van de omgeving van de bedrijfsgebouwen van Centrum Duurzaam Groen te Genk en de omliggende terreinen door studenten van Hogeschool PXL

- Aanleggen van een duurzame natuur- en klimaatvriendelijke tuin rond de bedrijfsgebouwen te Genk. Deze demo-tuin dient als voorbeeldtuin voor de andere bedrijven
- Opmaak van een handleiding voor de inrichting van een duurzame en natuurvriendelijke omgeving van de bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen. Belangrijk hierbij is dat de individuele bedrijfsperven niet individueel maar als een geheel bekeken worden
- Opmaak van een brochure over het project en de resultaten
- Organiseren van een info- en demomoment voor geïnteresseerde bedrijfseigenaars en terreinbeheerders.

De aanleg van de demo-tuin werd afgerond in het voorjaar 2013.

Op 9 juli 2013 werd de tuin in aanwezigheid van de partners en stakeholders officieel geopend en werd de infobrochure voorgesteld.

Op 26 september 2013 werden de bedrijven van Genk ontvangen en konden ze kennis maken met de principes van de duurzame bedrijfstuin.

Op diezelfde dag werd een infosessie voor de sociale economie bedrijven georganiseerd.

Rekening houdend met de resultaten van het project en de opgedane ervaringen willen de partners in de toekomst samen werken aan de promotie en realisatie van een duurzame en natuurvriendelijke bedrijfsomgeving.

Het project werd door de provincie Limburg financieel ondersteund via het programma “Kleine duurzame projecten”.

Centrum Duurzaam Groen werkte mee aan de realisatie van het project en stond onder meer in voor de communicatie en kennisoverdracht

De watergracht, minder wateroverlast en meer natuur

Samen met zijn partners Natuurpunt Zelem, ANB, stad Halen en Hogeschool PXL wil Centrum Duurzaam Groen kleine watergrachten in de kijker zetten. Daarom dienden zij in het voorjaar 2011 samen een projectvoorstel in bij de provincie Limburg dat als voorbeeld moet dienen voor de gemeenten en de Wateringen.

In dit project werd tussen de dorpskern van Zelem en de noordgrens van de stad Halen een inventaris gemaakt van de knelpunten in alle grachten en kleine waterlopen omtrent de wijze van beheer, vismigratie, fauna en flora, watergebonden exoten, wateroverlast, verstoppingen, ingestorte duikers,... Zeer veel grachten hebben immers een achterstallig onderhoud, werden in het verleden niet onderhouden of werden in het verleden zelfs gedempt.

Aansluitend werd er een beheerplan voor de grachten en waterlopen opgesteld. Dit beheerplan is de basis voor het uitvoeren van een duurzaam grachtenbeheer op het terrein met als doel het vermijden van wateroverlast en het verhogen van de biodiversiteit in de omgeving.

De beheerwerken voorzien tijdens de projectfase, werden in de loop van 2013 afgerond.

Een monitoring in en om de grachten en kleine waterlopen in het gebied toonde de meerwaarde op vlak van biodiversiteit aan.

Er werd tevens een infobrochure opgemaakt over de inhoud van het project, de opgedane ervaringen en de mogelijkheden voor een goed beheer van grachten en kleine waterlopen.

Het project werd in het najaar 2013 afgerond en het eindrapport werd ingediend.

Het project werd in het kader van de bevordering van de biodiversiteit financieel ondersteund door de provincie Limburg.

Centrum Duurzaam Groen was promotor van dit project en werkte actief mee aan de uitvoering van de verschillende onderdelen. In 2013 werden de voorziene beheerwerken uitgevoerd en werd de infobrochure opgemaakt

PaardenKracht in het BosLandschap, geschiedenis met toekomst

In het voorjaar 2011 startte De Winning samen met een aantal partners, waaronder Centrum Duurzaam Groen, een innoverend project met als doel het introduceren van het Belgisch trekpaard in het beheer van bos- en natuurwerkzaamheden, toeristische activiteiten en therapeutische sessies.

Het project omvat :

- Inzet van trekpaarden bij het ecologisch beheer van bossen. Trekpaarden worden hier ingezet op plaatsen die met machines moeilijk toegankelijk of kwetsbaar zijn
- Inzet van trekpaarden bij het beheer van graslanden. Op deze wijze kunnen schrale, natte en kwetsbare graslanden beheerd worden zonder al te veel schade aan te richten
- Inzet van trekpaarden bij toeristische activiteiten. Door de organisatie van huifkartochten maken de deelnemers kennis met de natuur en het cultuurhistorisch patrimonium

- Behoud van een eeuwenoud ambacht. Met dit project wordt een oude traditie in eer gehouden en gepromoot, bv. het boomslepen met trekpaarden
- Behoud van oude rassen. In het project wordt gewerkt met het Ardens en het Brabants trekpaard. Dankzij de geleverde inspanningen en promotie wordt het voortbestaan van het trekpaard gegarandeerd
- Inzet als hippotherapie. Hierbij wordt doelgericht gebruik gemaakt van trekpaarden om bij jongeren en volwassenen uit kansengroepen een verbetering op fysiek, motorisch en mentaal vlak te bekomen. Werken met trekpaarden is een therapeutische methode om positieve gedrag en attitude veranderingen te bekomen
- Expertise en onderzoek. Nieuwe innoverende technieken bij het beheer van bos, natuur en landschap worden onderzocht met aandacht voor de ergonomie, bv. de bestrijding van Amerikaanse vogelkers
- Verspreiding van de resultaten. De opgedane kennis en ervaringen in het project worden via vorming, workshops, info- en demossessies en praktijkbezoeken doorgegeven aan alle actoren in de sector.

Volgende partners werken met De Winning samen in het project : Centrum Duurzaam Groen, ANB, Regionaal Landschap Lage Kempen, Forest Stewardship Council en Steunpunt Levend Erfgoed.

In de loop van 2013 werkte Centrum Duurzaam Groen mee aan de organisatie van een aantal opleidingen over het gebruik van het trekpaard bij het beheer van natuur en bos, meer bepaald :

- Boomslepen met het trekpaard
- Werken met oude werktuigen met trekpaarden.

Deze opleidingen kenden een groot succes en zijn erkend in het kader van de Erkenningsregeling Bosexploitatie.

Het project wordt in het kader van het PDPO programma voor plattelandsontwikkeling financieel ondersteund door de provincie Limburg, Vlaanderen en Europa.

Als co promotor van het project staat Centrum Duurzaam Groen o.m. in voor de organisatie van de kennisoverdracht via vorming- en studiedagen, workshops, ...

Landschapsplan Genk Zuid

Samen met haar partners werkt Centrum Duurzaam Groen aan de opmaak van een landschapsplan voor het industrieterrein Genk Zuid. De opmaak van dit plan, in opdracht van de stad Genk, kadert binnen de globale Cleantech visie voor het industrieterrein. Dit terrein omvat ongeveer 900 ha en 300 bedrijven.

Het landschapsplan heeft tot doel om op termijn een transitie te realiseren naar duurzaam landschappelijk groen, zowel op het openbaar domein als op de individuele bedrijfsterreinen. Onder duurzaam groen verstaan we onder meer de inpassing in en de aanpassing aan de oorspronkelijke natuurlijke omgeving, het verhogen van de biodiversiteit en de natuurwaarde, afvalbeperking door de keuze voor de juiste beplanting en aangepast beheer, de keuze voor ecologisch onderhoud.

Duurzaam ecologisch groenbeheer resulteert op termijn in minder onderhoud en minder kosten.

De uit te voeren opdracht omvat volgende onderdelen :

- De studie van de voorgeschiedenis van het terrein en de relatie met de omgeving
- Een enquête bij de bedrijven op het industrieterrein over het huidige groenbeheer, de kosten en de bereidheid tot toekomstige aanpassingen
- De inventarisatie van het openbaar domein en de individuele bedrijfsterreinen
- De opmaak van de visie en de doelstellingen voor het toekomstig duurzaam groenbeheer
- Een voorstel tot omvorming op langere termijn
- Een kosten/baten analyse voor deze omvorming en het toekomstig aangepast beheer.

De opdracht wordt uitgevoerd in nauw overleg met de stad Genk en de bedrijven, die via enkele infosessies geïnformeerd worden over de doelstellingen, de resultaten en de concrete voorstellen.

Voor de opmaak van het landschapsplan werkt Centrum Duurzaam Groen samen met haar partners, meer bepaald Hogeschool PXL, De Winning en de Strategische Projectenorganisatie Kempen.

Tevens zullen studenten van de afdeling Groenmanagement van Hogeschool PXL meewerken aan de uitvoering van de opdracht.

De opdracht werd eind november 2012 aangevat.

In de loop van 2013 werden volgende onderdelen uitgevoerd : vooronderzoek, enquête bij de bedrijven en inventarisatie van het openbaar domein en de individuele bedrijventerreinen.

Op 26 september 2013 werden de bedrijven van Genk Zuid uitgenodigd voor een infosessie en een bezoek aan de duurzame bedrijfstuin van Centrum Duurzaam Groen.

Het einde van de opdracht is voorzien tegen begin 2015.

Centrum Duurzaam Groen staat als opdrachthouder onder meer in voor de algemene coördinatie en opvolging van het project

De Bestuivers

Bijen en bestuivers in het algemeen zijn levensnoodzakelijk voor mens en natuur. Ze zijn een essentieel onderdeel in de voortplanting van planten en de instandhouding van de biodiversiteit en zijn tevens van onschatbare economische waarde in de fruitteelt.

De laatste jaren staan de bestuivers echter sterk onder druk. Intensivering van de landbouw, gebruik pesticiden, vergrijzing van de imkerij, colony collapse disorder,...de lijst is lang. Een daling van het aantal bestuivers betekent per definitie een achteruitgang van de biodiversiteit.

Om hier een antwoord op te bieden heeft Centrum Duurzaam Groen samen met een aantal partners een project uitgewerkt om bestuivers, honingbijen en imkers te ondersteunen. Het project wil de achteruitgang van de bestuivers in de brede publieke belangstelling brengen en oplossingen aanreiken om de neerwaartse trend om te buigen.

Een eerste onderdeel van het project omvat de promotie van de bij. Hier wordt het belang van de bestuivers (bijen) onder de aandacht gebracht.

Dit gebeurt door het promoten van bijenkasten in openbare ruimten, bij bedrijven en particulieren en via de opname van "bijenproducten" in het toeristisch aanbod. Meer in het algemeen wordt hier aandacht besteed aan het feit dat de imkerij een eeuwenoude ambacht is die niet verloren mag gaan.

De doelgroep is in brede zin iedereen - burger, bedrijfsleider, lokale overheden, ... - en in beperkte zin vooral (nieuwe) imkers.

Een tweede onderdeel omvat het imkercollectief. Hier wordt de nadruk gelegd op de praktische ondersteuning van (nieuwe) imkers door de organisatie van vorming, maar ook door het samenbrengen van imkers en (fruit)telers via een digitaal bestuivingplatform en het organiseren van een collectief oogst en verkoop systeem. Dit promoot het produceren en vermarkten van streekeigen en korte keten producten.

In dit project werkt Centrum Duurzaam Groen, promotor, samen met volgende partners : Insectencentrum Lieteberg, De Winning, Limburgse Imkersbond vzw.

Na afloop van de projectperiode wordt het verdere verloop ingebed in de reguliere werking van het Insectencentrum Lieteberg.

Het project startte in het voorjaar 2013 op.

In de loop van het jaar werden volgende onderdelen uitgevoerd of opgestart :

- Organisatie van de opleiding tot imker
- Voorbereiding van de aankoop van diverse materialen
- Ontwikkeling van de interactieve website.

Het project loopt tot juni 2015.

Het totale budget tijdens de projectfase bedraagt 208.871 euro. Hiervan wordt 65 % gesubsidieerd in het kader van het Europees fonds voor plattelandsontwikkeling (PDPO). De eigen inbreng van de diverse partners bedraagt 35 % van het projectbudget.

Centrum Duurzaam Groen is promotor van het project en staat in voor de algemene coördinatie en opvolging. Hiervoor voorziet het centrum in de inzet van een deeltijds projectmedewerker
---

AMBER tuinencampagne

Centrum Duurzaam Groen en Limburg.net werken al geruime tijd samen in een campagne rond het thema 'duurzaam en afvalarm tuinieren'.

Doel van deze samenwerking is het promoten en stimuleren van duurzame, afvalarme en natuurvriendelijke tuinen bij de Limburgse burger.

"AMBER" is de verzamelnaam voor al de initiatieven die hiervoor uitgewerkt worden.

Belangrijke onderdelen in deze campagne zijn :

- Realiseren en beheren van een voorbeeldtuin
- Uitbouw van een kenniscentrum omtrent afvalarme en natuurvriendelijke tuinen.

Toontuin

In Kiewit (Hasselt) realiseerden Centrum Duurzaam Groen en Limburg.net samen met hun partners de AMBER demo-tuin, een voorbeeldtuin waarin iedereen kan ontdekken op welke manier hij zelf een duurzame tuin kan aanleggen en beheren.

Op regelmatige basis worden er rondleidingen en opleidingen gegeven.

AMBER kenniscentrum

Belangrijk onderdeel in AMBER is de uitbouw van een kenniscentrum over afvalarme, duurzame en natuurvriendelijke tuinen.

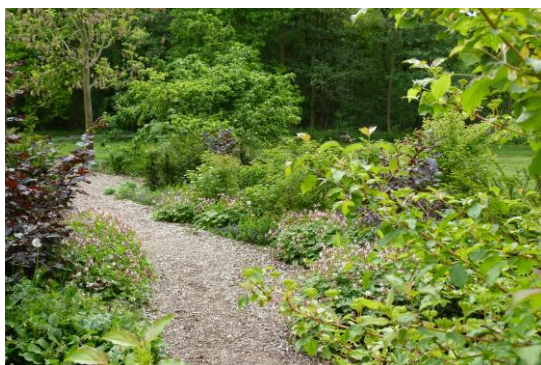
Dit omvat onder meer :

- Het opzetten van een ledenwerking met natuurvriendelijke ondernemers inclusief het ontwikkelen van een Amber label
- Opzetten van kennisuitwisseling en -overdracht omtrent duurzame buiteninrichting
- Ontwikkelen van project- en communicatiemiddelen
- Uitbouw en beheren van een website omtrent het kenniscentrum
- Adviesverlening aan de Limburgse gemeenten en Diest bij de omvorming van openbaar groen.

Samenwerking

Limburg.net staat in voor de financiering van het project, Centrum Duurzaam Groen voor de coördinatie.

In de loop van 2013 werd er werk gemaakt van de uitbouw van het kenniscentrum, werden er AMBER gidsen opgeleid en werden er diverse vormingsessies georganiseerd
--

Financiële kerncijfers

Het derde boekjaar van Centrum Duurzaam Groen loopt van 01/01/2013 tot en met 31/12/2013.

In het volgend overzicht vindt u de belangrijkste kerncijfers van de balans en resultatenrekening van de boekjaren 2012 en 2013.

Balans

Post	Bedrag in euro	
	2012	2013
Totaal activa/passiva	134.441,58	119.136,17
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	45.318,82	21.671,77
Geldbeleggingen	83.178,53	77.308,48
Liquide middelen	5.932,23	20.143,92
Overgedragen winst	7.088,57	5.480,75
Voorzieningen voor risico's en kosten	69.000,00	49.000,00
Schulden op ten hoogste 1 jaar	39.998,01	58.655,42

Resultatenrekening

Post	Bedrag in euro	
	2012	2013
Omzet	38.517,23	37.406,25
Lidgelden, subsidies	65.689,49	87.298,58
Andere bedrijfsopbrengsten	40.905,81	33.737,02
Bedrijfsopbrengsten totaal	145.905,81	158.441,85
Diensten en diverse goederen	63.172,80	62.227,31
Bezoldigingen en sociale lasten	87.465,39	118.090,10
Voorzieningen voor risico's en kosten	-9.000,00	-20.000,00
Bedrijfskosten totaal	141.638,19	160.317,41
Over te dragen winst/verlies	4.220,51	-1.607,82

Toelichting

Het derde boekjaar van Centrum Duurzaam Groen wordt afgesloten met een negatief resultaat van 1.607,82 euro. Dit bedrag wordt als overgedragen verlies in mindering gebracht van de overgedragen winst van de voorgaande jaren.

Hierbij dient rekening gehouden met het feit dat er voor het bedrag van 20.000 euro uit de voorzieningen terug genomen werd, meer bepaald :

- Terugname voorziening personeel : -20.000,00.

Er werden geen nieuwe voorzieningen aangelegd.

De belangrijkste kostenposten zijn de kosten voor personeel en diensten en diverse goederen. Er werden geen afschrijvingskosten geboekt.

De omzet ten bedrage van 37.406,25 euro bestaat uit :

- Organisatie vorming 17.004,00euro
- Landschapsplan Genk Zuid 16.529,00 euro
- Adviesverlening 1.010,20 euro
- Verhuur faciliteiten 2.863,05 euro.

De andere opbrengsten bestaan uit :

- Werkingssubsidie provincie Limburg : 60.000 euro
- Subsidie project "De Watergracht" : 12.800,00 euro
- Subsidie project "Duurzame industrieterreinen" : 800,00 euro
- Subsidie project "Paardenkracht" : 7.982,99 euro
- Subsidie project "De Bestuivers" : 5.715,59 euro
- Andere bedrijfsopbrengsten : bijdrage limburg.net : 32.965,73 euro.

Het eigen vermogen van Centrum Duurzaam Groen bestaat op 31/12/2013 uit de overgedragen winst ten bedrage van 5.480,75 euro.

Het totaal aan beschikbare financiële middelen bedraagt op het einde van het boekjaar 97.452,40 euro, waarvan het grootste gedeelte op een bedrijfsspaarrekening.
Het saldo van de vorderingen en de schulden op korte termijn bedraagt -36.983,65 euro.

Eind 2013 beschikt Centrum Duurzaam Groen niet over vaste activa.

Conclusie

Centrum Duurzaam Groen sluit het boekjaar 2013 af met een klein verlies ten bedrage van 1.607,82 euro.

De financiële toestand eind 2013 blijft positief en Centrum Duurzaam Groen beschikt over de nodige middelen om onvoorziene uitgaven in de toekomst op te vangen.

Verslag goedgekeurd door de Algemene Vergadering op 25 juni 2014.